

Asta Olivia Nordenhofs Djævlebogen: Så vild er den sang, der begynder med et nej!

Nordenhof debuterede i 2011. I dag udkommer hendes forfatterskab i 14 lande. Foto: Albert Madsen

Christine Lind Ditlevsen

04.09.2023

BØGER // ANMELDELSE – Anmelder Christine Lind Ditlevsen læser Asta Olivia Nordenhofs *Djævlebogen*, en bog hun har set frem til, siden første del af Scandinavian Star-septologien udkom i 2020. *Djævlebogen* gør intet af det, læseren er blevet lovet – og det er kun godt.

ROMAN: Djævlebogen – Scandinavian Star del 2

Forfatter: Asta Olivia Nordenhof

Gads Forlag, 2023. 180 sider.

Endelig kom næste bog i Asta Olivia Nordenhofs Scandinavian Star-septologi, *Djævlebogen*. Jeg anmeldte, ret begejstret, etter en et splitsekund før, verden gik under med corona, og **skrev** bl.a.:

”Jeg vil så gerne læse mere om Maggie og Kurt – og om andre mennesker med ondt i lommen og sjælen – og jeg vil også gerne læse om berigelsestrang og magtudøvelse,

der slår ud i tragisk og lys lue i samfundet og individers liv. Men der skal flettes bedre, end der gøres i *Penge på lommen*.”

Vi kommer i toeren ikke til at høre mere om Maggie og Kurt. Bogen indledes med en disclaimer, en direkte henvendelse til læseren, hvor forventninger om en fortsættelse af sporet i *Penge på lommen* skydes væk.

“Den er fremragende skrevet, svingende mellem billeder af det liv, protagonisten bare ligger som drivtømmer i, og erkendelser, der står skinnende klare

Dermed bryder Nordenhof med det samme den fjerde væg ned og henvender sig direkte og fortroligt til læseren om både handling og skriveproces. Asta Olivia Nordenhof hverken kan eller vil skrive om forretningsmanden T, som blev introduceret i slutningen af første bind. Disclaimeren bliver skrevet som langdigt, og allerede i indholdsfortegnelsen – også meget ikkeroman-agtigt – kaldes bogens fire dele ”forsøg”. Ingen absolutter her.

Købmandskabets brutalitet

Scandinavian Star får i *Djævlbogen* på samme tid en mindre og større rolle. Skibsforliset nævnes sjældent direkte, men ligger over teksten som en massiv skygge, hvorunder al kærlighed visner. Det er i endnu højere grad end i første bog kapitalismen og vækstideologien, købmandskabets brutalitet, Scandinavian Star bliver billede på.

Første del fortæller i et nøgternt, ensomt og ildevarslende sprog en moderne kafkask klaustrofobi om en kvinde, der bliver ved med at give sig selv bort uden at få noget igen. Hun tager med en mand, hun lige har mødt, til London under coronaen, og inden i den fortælling gemmer sig en anden, uhyggelig. Hverken krop, historie eller drømme er hendes længere.

Asta Olivia Nordenhofs *Djævlebogen* cover

Den er fremragende skrevet, svingende mellem billeder af det liv, protagonisten bare ligger som drivtømmer i, og erkendelser, der står skinnende klare (uddrag fra s. 86):

”Min vært kom hjem med en halskæde i eftermiddags. Det var slet ikke så svært at tage imod den, som jeg ville have troet. Jeg lod ham endda føre den om min hals og lukke den, som om vi var med i en latterlig film. Hvis gaven kom med et forlangende, er det ikke et, jeg ikke er i stand til at møde. Jeg vil gerne være den, hvorom guldkæden bliver ført, så længe jeg ved, at aftalen er tidsbegrænset. [...] Derefter vil vi, min vært og jeg, være et smukt minde, et fint forseglede eventyr jeg vil holde i mit ødelagte hjerte, sådan som et barn holder kalenderlyset og ikke volden som sit billede af julen.”

Et åbent vi, der kan hele ensomheden og traumerne

I næste del, ”Åbne huse”, påbegyndes et manifest; en visionær revolutionstekst skrevet på ulykkelig kærlighed til menneskeheden. Et jeg åbner sig, ødelagt af sine erfaringer, insisterer på fællesskabet, et åbent *vi*, der kan hele ensomheden og traumerne påført af matriarkatet.

Jeg har det svært med teksten, fordi den taler til mine længsler, den føles sand, men den er samtidig ikke hele vejen igennem skrevet så sublimt, som den klaustrofobiske første del var.

Sådan kan det være med tekst, der strømmer over af politik; den er så nødvendig, at man måske er et skarn, hvis man påpeger ujævnheder i formen. Men steder udtrykker Asta Olivia Nordenhof sig efter min mening kedeligt og almindeligt, og det begræder jeg. Det er synd at blande skarpe knive med sløve – som nu denne (s. 102):

”Du er jo glad/ din tåbe/ siger min mor/ min søster/ min smukke/ veninde/ jaja/ jeg er glad/ med det/ har jeg fandme/ altid været/ undtagen/ at vi lever/ i en elendig/ verden/ hvor vi ikke/ kan dele/ når nu/ vi så let/ kunne”

Teksten er rasende, al den tro på fremtiden, som manifestet tilbød, kradses op. Jeg-fortælleren skriger om hjælp på hundrede forskellige måder, men ingen hjælper

Og se så til sammenligning et heftigt hymnisk billede som dette (s. 126-127):

”hør verden/ du der er ny// jeg vil aldrig/ voldtages igen/ og jeg vil/ gerne elske// tænk at det skal føles/ som så vild/ en indrømmelse/

så vild/ er den sang/ som begynder/ med et nej/ vi er ikke til/ for at nogen/ skal rage os ud// så vild/ er den sang/ man skulle tro/ vi sang den/ fra en anden/ verden”

Hvis I vil slå mig ihjel, hvorfor gør I det så så langsomt?

De bedste manifesttekster fra Asta Olivia Nordenhofs hånd kommer med besyngelser eller hvasse konkrete (s. 122-123):

”Hvad skal jeg sige/ til det barn/ hvis triumf det var/ at få en slagtekniv forærende/ få en slagtekniv forærende/ af en slagter/ som for sin morskabs skyld/ ville se barnet vredt// kære barn/ vil jeg sige/ slagte du bare/ din slagter/ han har uden tvivl/ fortjent det/ men tro ikke/ det vil gøre dig/ fri/ det er for hårdt/ at spille hævner/ hvis husene er lukkede/ hvis du er alene/ er du helt sikkert/ aldrig fri”

Så brutal og sorgfuld en tale til det barn, digtets jeg engang var.

Men straks, man er hjemme i teksten, sparkes man ud igen, for del tre vil frem, ”Djævelen taler fra galehuset”. Denne djævel, som betitler bogen, hvad er han for en størrelse? I første del er den legemliggjort af de mænd, fortælleren lever med,

samtidig med at den findes som logik overalt i samfundets vækstlidelighed og kynisme. Men i del tre er djævelen internaliseret i fortælleren, hun har optaget djævelen i sig som en sygdom og bliver indlagt på en psykiatrisk afdeling.

“Nu kan alt ske, og det gør det nok

Overskriften for alle de overgreb, der finder sted dér, og den manglende kærlighed og forståelse findes på side 143: ”Hvis I vil slå mig ihjel, hvorfor gør I det så så langsomt?” Teksten er rasende, al den tro på fremtiden, som manifesteret tilbød, kradses op. Jeg-fortælleren skriger om hjælp på hundrede forskellige måder, men ingen hjælper. Som hun siger: ”Det er ikke en sygdom, at jeg hader jer, det er en trussel.”

Som den fremmede mig selv

Bogen slutter i et ”Vinterhus”, hvor hvert eneste af prosadigtets strofer begynder med *Det er nat*. Forfatteren og jeg-fortælleren glider igen sammen, og nuet træder frem. Hun sidder foran skærmen og skriver, datteren sover, raseriet ligger roligt som en hund i sin kurv. Teksterne er smukke og enkle, tindrende (s. 161):

”**det er nat/** og vinteren/ har sommeren/ i sin snestille mund/ ligesom jeg/ bærer mit barn/ på tungen/ ja bærer alt/ som har forladt mig/ lige på tungen/ det var også vinter den nat/ jeg fødte mit barn/ tog hende til mig/ som den fremmede mig selv/ hun græd over det/ jeg sagde/ så så/ du må leve/ med at jeg/ bragte dig/ ind i en verden/ og dømte dig/ til at leve/af mig”

Sublimt.

Det er svært at forestille sig tredje bogs beskaffenhed, for Asta Olivia Nordenhof har splintret romanen. Nu kan alt ske, og det gør det nok.

Asta Olivia Nordenhof

dansk litteratur

Scandinavian Star

Christine Lind Ditlevsen

Christine Lind Ditlevsen (f. 1971) bor et sted, der er alt for småborgerligt til at blive afsløret her. Tæt på en sø. Forfatterens store interesse er - udover at bevare sit familieliv - at aflive hverdagen. Disse to interesser kan i nogen grad siges at være modstridende....